

Bodø 18.10.2018

PBLs innspill til kommunal- og forvaltningskomiteen om statsbudsjett 2019

Bakgrunn

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager. Vi har 1.940 medlemsbarnehager med til sammen 29.815 ansatte i 252 kommuner. Ansatte i våre medlemsbarnehager er omfattet av tariffavtale som regulerer lønns- og arbeidsvilkår, herunder tjenstepensjon. PBL organiserer alle typer private barnehager.

Barnehagene er det tredje største tjenesteområdet i kommunene og private barnehager står bak om lag halvparten av alle barnehageplassene. Private barnehager leverer et minst like godt tilbud til barn og foreldre som kommunale barnehager, til en kostnad for det offentlige som er over to milliarder kroner lavere per år enn om kommunene skulle driftet alle barnehagene selv.

Kombinasjonen av private og offentlige tilbydere har bidratt til å gjøre barnehagesektoren til en attraktiv og velfungerende sektor med et stort mangfold av tilbud og høy tilfredshet.

PBL er opptatt av å ta vare på dette. Vi vil løfte frem de gode barnehagene, de som i størst grad bidrar til at barna får et godt tilbud og at sektoren utvikler seg. For å få til dette, er det av avgjørende betydning at Stortinget snarest får på plass et nytt finansieringssystem for private barnehager.

Fremtidens barnehagesektor trenger et finansieringssystem som sikrer likebehandling av alle barn i alle barnehager og som gir barnehagene like rammebetingelser for å innfri lovverk og kvalitetskrav. PBL ønsker et finansieringssystem som også er et regulatorisk verktøy, der kommunene gir barnehagene avkortning i tilskuddet dersom de ikke innfrir normkrav eller ikke kan dokumentere tariffavtaler og ordnede lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår for de ansatte.

Fremtidens barnehagesektor trenger et finansieringssystem som er rettferdig og forutsigbart. Kommunale tilskudd til private barnehager utgjør om lag 80 prosent av inntektene. Fra en kommune til en annen kan denne inntekten for to barnehager av gjennomsnittlig størrelse variere med hele 60 prosent. I tillegg er det ikke uvanlig at sum tilskudd fra et år til det neste innenfor en kommune kan variere med 10-12 prosent.

PBL har forslag til fremtidens regulering og finansiering av private barnehager som er rettferdig for barna, forutsigbar for barnehagene, ressursbesparende for det offentlige og som i tillegg gir kommunene sterkere virkemidler og større muligheter til å prioritere kvalitet.

Finansiering av bemanningsnorm

PBL støtter innføringen av bemanningsnormen, men for at alle barn i alle barnehager skal nyte godt av normen, må den finansieres.

I kapittel 231 barnehager er det foreslått å bevilge 102,8 millioner kroner i øremerkede midler til kommunale og private barnehager for å innfri bemanningsnormen i 2019. Dette kommer i tillegg til de 100 millionene som kom over RNB 2018 til dette. Om lag 60 millioner av disse fordeles blant private barnehager. I 2018 nådde disse midlene ut til 139 av 3114 private barnehager. Disse midlene alene er med andre ord svært langt unna å gjøre kommunene og barnehagene i stand til å innfri de kravene som Stortinget har vedtatt.

PBL er kritisk til at barnehager som allerede etterlever bemanningsnormen, og har påtatt seg store kostnader for å få på plass en bemanning i tråd med det nye kravet, i realiteten blir straffet for å ha strukket seg langt for å etterleve de nye kravene fra Stortinget.

PBL frykter at kommunene og barnehagens mulighet til å innfri normkravene 1.8.2019 heller ikke er ivare tatt gjennom rammetilskuddet til kommunene i 2019, jmf kapittel 571 *Rammetilskudd til kommuner*. Denne frykten forsterkes av en finansieringsmodell for private barnehager som bygger på to år gamle regnskaper i kommunale barnehager. Det betyr at hvis kommunene prioriterer å innfri normen i egne barnehager innen 1. august 2019, så vil de økonomiske rammene for å innfri dette i private barnehager ikke være tilstede før tidligst i 2022 (helårseffekt).

Flere kommuner har signalisert at de ikke vil innfri de nye kravene innen fristen. Dette får store og negative konsekvenser også for de private barnehagene i disse kommunene, ettersom private barnehager får tilskudd på bakgrunn av to år gamle kostnader i kommunenes egne barnehager.

Det betyr at titusenvis av barn må vente i årevis på å nyte godt av bemanningsnormen. Manglende finansiering truer gjennomføringen av reformen og eksistensgrunnlaget til alle typer barnehager.

PBL ser av budsjettprosessene i en rekke kommuner, at barnehager foreslås nedlagt og at kommunene sentraliserer barnehagetilbudet i egen regi, eller overlater all barnehagedrift til private. PBL ser dette som en konsekvens av normkravene og manglende finansiering over statsbudsjettet for 2018 og 2019. Dette gir også begrenset håp om at kommunene tar sitt finansieringsansvar, og finansierer bemanningsnormen fra 1.8.2019 også i private barnehager.

PBL er kritisk til at regjeringen ikke følger opp sin egen satsing på bemanningsnormen som det også er bred politisk enighet om, med også å sørge for at reformen kan gjennomføres i alle barnehager. Konsekvensen av statsbudsjettet, dersom det blir vedtatt slik det nå foreligger, er en grov forskjellsbehandling av titusenvis av barnehagebarn. Mange barn vil ikke få muligheten til å gå i en barnehage som oppfyller bemanningsnormen før lenge etter at den trer i kraft.

Etter PBLs syn må Stortinget på kort sikt sikre midler til å innfri minimumsnormen for alle barn i alle barnehager fra 1.8.2019 på en betydelig bedre måte enn det som ligger til grunn i regjeringens forslag til statsbudsjett. På noe lengre sikt, må Stortinget etter PBLs vurdering, kreve at det innføres et finansieringssystem for private barnehager som tar vekk forsinkelsen, urettferdigheten og uforutsigbarheten for private barnehager.

Med vennlig hilsen
PBL

Eirik Husby
styreleder
995 97 662
eirik.husby@pbl.no

Anne Lindboe
administrerende direktør
465 01 940
anne.lindboe@pbl.no